

ระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยตำบลตะเคียนราม
อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

พรชนก สีดามุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2559

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยตำบลตะเคียนราม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

A PHONOLOGICAL STUDY OF A KHMER DIALECT AT TAKHIAN RAM SUB-DISTRICT,
PHU SING DISTRICT, SI SA KET PROVINCE

พรชนก สีคาบุตร 5636457 LCLG/M

ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สมทรง บุรุษพัฒน์, Ph.D., สุจิตต์ลักษณ์ ดีผดุง, Ph.D.,
นรเศรษฐ์ พิธิฐ์พันธ์, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยที่ตำบลตะเคียนราม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยที่ตำบลตะเคียนรามกับหน่วยเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยที่มีผู้ศึกษาไว้ในอดีต ได้แก่ ถิ่นสุรินทร์ บุรีรัมย์ จันทบุรี และฉะเชิงเทรา โดยการเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากผู้ออกภาษาจำนวน 4 คน โดยใช้รายการคำศัพท์ 2,000 คำ และวิเคราะห์ผลการวิจัยตามทฤษฎี สรศาสตร์ ของ ไพค์ (Pike, 1947) ในระดับหน่วยเสียง พยางค์ หน่วยคำ และทำนองเสียง

ผลการศึกษา พบว่า ระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยตำบลตะเคียนรามมีหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมด 17 หน่วยเสียง สามารถปรากฏเป็นพยัญชนะสะกดได้ 13 หน่วยเสียง และเป็นพยัญชนะควบกล้ำได้ตามโครงสร้าง พยางค์ 2 แบบ คือ /CC-/ และ /CCC-/ หน่วยเสียงสระมีทั้งหมด 28 หน่วยเสียง ได้แก่ สระเดี่ยวเสียงสั้น 12 หน่วย เสียง สระเดี่ยวเสียงยาว 12 หน่วยเสียง สระประสมเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง และสระประสมเสียงยาว 1 หน่วยเสียง และไม่มีลักษณะน้ำเสียง พยางค์มี 2 ชนิด คือ พยางค์หลัก และพยางค์รอง โครงสร้างพื้นฐานของพยางค์ คือ CV การเน้นเสียงในพยางค์มี 3 ลักษณะ คือ การเน้นเสียงหนัก การเน้นเสียงเบา และไม่มีการเน้นเสียง ซึ่งการเน้นเสียง ในพยางค์ไม่มีนัยสำคัญทางสรศาสตร์ คำส่วนใหญ่มี 1-2 พยางค์ คำหลายพยางค์มักเป็นคำประสมหรือคำยืมจาก ภาษาต่างประเทศ ภาษาเขมรถิ่นนี้ไม่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ แต่มีระดับเสียงสูงต่ำในระดับคำซึ่งไม่มีนัยสำคัญทาง สรศาสตร์ และมีทำนองเสียง 2 แบบ คือ เสียงขึ้น และเสียงตก และงานวิจัยนี้กำหนดให้ภาษาเขมรถิ่นดังกล่าวเป็น ตัวแทนภาษาเขมรถิ่นไทยศรีสะเกษในการเปรียบเทียบหน่วยเสียงกับถิ่นสุรินทร์ บุรีรัมย์ จันทบุรี และฉะเชิงเทรา พบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะแตกต่างกันเฉพาะในแง่ของจำนวนจากการตีความเสียงพ่นลมของพยัญชนะต้น หน่วย เสียงพยัญชนะสะกดมีจำนวนใกล้เคียงกับถิ่นอื่น แต่มีจำนวนหน่วยเสียงสระน้อยที่สุดและมีลักษณะใกล้เคียงกับ ถิ่นสุรินทร์และบุรีรัมย์มากกว่าถิ่นจันทบุรีและฉะเชิงเทรา

คำสำคัญ: ระบบเสียง / ภาษาเขมรถิ่น / ภาษาเขมรถิ่นไทยจังหวัดศรีสะเกษ

**A PHONOLOGICAL STUDY OF A KHMER DIALECT AT TAKHIAN RAM
SUB-DISTRICT, PHU SING DISTRICT, SI SA KET PROVINCE**

PONCHANOK SEEDABUT 5636457 LCLG/M

M.A. (LINGUISTICS)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMSONGE BURUSPHAT, Ph.D.,
SUJARITLAK DEEPADUNG, Ph.D., NARASET PISITPANPORN, Ph.D.**ABSTRACT**

This research aimed to study the phonology of a Khmer dialect which is spoken at Takhian Ram sub-district, Phu Sing district, Si Sa Ket province, and to compare its phonemes with other 4 Khmer dialects from previous research by using the synchronic comparison approach. This study used 2000 basic words for the fieldwork to collect data from 4 informants. The Phonemics theory (Pike, 1947) is used as the theoretical framework of this study to analyze language on 4 levels of the phonological hierarchy: phoneme, syllable, phonological word and intonation group.

The study showed that phonemes of a Khmer dialect at Takhian Ram consist of 17 consonants, of which all can be initials, clusters exist in /CC-/ and /CCC-/ syllable structures, and only 13 of these consonants can be finals. There were 28 vowel phonemes consisting of 12 short and 12 long monophthongs, 3 short diphthongs and 1 long diphthong. There is no register in this Khmer dialect. Syllables can be separated into major syllables and minor syllables, and the basic structure is CV. Stress in this dialect is non-phonemic; there are primary stress, secondary stress and unstressed syllables. The Khmer words of this dialect were monosyllable and disyllable words, polysyllable words were compound and borrowed words from other languages. This Khmer dialect is not a tonal language, which has pitch in phonetic transcription and has 2 types of intonation: rising and falling. The Takhian Ram dialect is the dialect representative of Si Sa Ket and can be compared with other dialects from Surin, Buri Ram, Chanthaburi and Chachoengsao. The study showed that in each dialect there are some different numbers of consonant phonemes, which is based on scholars' interpretations of the aspiration of initials but the phoneme features were not different. The comparison showed that the Si Sa Ket dialect has the least vowel phonemes of all the dialects, and is more related to Surin and Buri Ram dialects than Chanthaburi and Chachoengsao dialects.

**KEY WORDS: PHONOLOGY / KHMER DIALECT / SI SA KET
KHMER DIALECT**

224 pages